УДК 343.132:351.74
DOI https://doi.org/10.32782/cuj-2026-2-25



Шульга Андрій Олександрович
кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри державно-правових дисциплін
Навчально-наукового інституту права та соціального менеджменту
Донецького державного університету внутрішніх справ
ORCID: 0000-0001-6600-2904

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БЕЗПЕКИ УЧАСНИКІВ ОБШУКУ В УМОВАХ ПІДВИЩЕНОЇ НЕБЕЗПЕКИ: ПРАВОВИЙ ТА ТАКТИЧНИЙ ВИМІРИ

У статті досліджено правові та тактичні аспекти забезпечення безпеки учасників обшуку в умовах підвищеної небезпеки, що набули особливої актуальності в умовах повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України. Встановлено, що чинне кримінальне процесуальне законодавство України, зокрема статті 234–236 КПК, містить лише загальні положення щодо порядку проведення обшуку і практично не регламентує питання забезпечення безпеки його учасників в умовах підвищеної небезпеки. Проаналізовано тактичні рекомендації криміналістичної науки та практику проведення обшуків у зонах збройного конфлікту. Визначено поняття «умови підвищеної небезпеки» під час обшуку та класифіковано відповідні фактори об'єктивного і суб'єктивного характеру. Обґрунтовано необхідність удосконалення правового регулювання та розроблення спеціальних тактичних алгоритмів для забезпечення безпеки слідчих, оперативних працівників та інших учасників обшуку. Запропоновано триетапну модель забезпечення безпеки (підготовчий, робочий, заключний етапи) та класифікацію обшуків за рівнем небезпеки (стандартний, підвищений, критичний). Досліджено особливості проведення обшуку на деокупованих територіях з мінною загрозою та обґрунтовано необхідність обов'язкового залучення спеціалістів-саперів. Розглянуто можливості застосування сучасних технічних засобів – безпілотних літальних апаратів, роботизованих комплексів, портативних рентгенівських сканерів. Проаналізовано зарубіжний досвід (США, Велика Британія, Польща) та сформульовано пропозиції щодо внесення змін до статті 234 КПК України, розроблення міжвідомчих протоколів і запровадження обов'язкової спеціальної підготовки слідчих до дій в умовах підвищеної небезпеки.

Ключові слова: *обшук, безпека учасників, підвищена небезпека, тактика обшуку, кримінальне процесуальне законодавство, слідча (розшукова) дія, воєнний стан, криміналістична тактика, збройний конфлікт, правове регулювання.*

Shulha A. O. Ensuring the safety of search participants in conditions of increased danger: legal and tactical dimensions

The article provides a comprehensive scientific analysis of the legal foundations and tactical recommendations for ensuring the safety of participants in searches conducted under conditions of increased danger. The relevance of the research is determined by the significant transformation of the security environment in Ukraine caused by the full-scale armed aggression of the Russian Federation, which has fundamentally changed the conditions for conducting investigative (search) actions. The study examines the current criminal procedural legislation of Ukraine, in particular Articles 234–236 of the Criminal Procedure Code, and identifies significant gaps in the legal regulation of safety measures during searches. The concept of conditions of increased danger is defined and the relevant objective and subjective factors are classified, including the presence of weapons or explosive devices, the risk of armed resistance, and mine contamination of de-occupied territories. A three-stage safety model (preparatory, working, final stages) and a classification of searches by danger level (standard, increased, critical) are proposed, with differentiated tactical algorithms for each level. The specifics of conducting searches in de-occupied territories with mine threats are examined, and the mandatory involvement of explosive ordnance disposal specialists is substantiated. The application of modern technical means – unmanned aerial vehicles, robotic complexes, and portable X-ray scanners – is considered. Foreign experience of the United States, United Kingdom, and Poland is analyzed. Proposals are substantiated regarding amendments to Article 234 of the Criminal Procedure Code of Ukraine, the development of interdepartmental protocols, broader use of video recording instead of civilian witnesses

© Шульга А. О., 2026
Стаття поширюється на умовах ліцензії відкритого доступу (CC BY 4.0)

under dangerous conditions, and introduction of mandatory specialized training for investigators and operational officers.

Key words: *search, safety of participants, increased danger, search tactics, criminal procedural legislation, investigative (search) action, martial law, criminalistics tactics, armed conflict, legal regulation.*

Вступ. В умовах сучасних викликів, пов'язаних із повномасштабною збройною агресією Російської Федерації проти України, проведення слідчих (розшукових) дій набуває принципово нових характеристик. Серед усього спектру процесуальних заходів обшук займає особливе місце, оскільки за своєю природою є примусовою дією, що здійснюється, як правило, всупереч волі осіб, у приміщеннях яких він проводиться. Це створює додаткові ризики для безпеки всіх учасників: слідчих, оперативних працівників, понятих, спеціалістів та навіть самих обшукуваних осіб.

Реалії 2022–2026 років суттєво загострили цю проблему. Обшуки проводяться в умовах бойових дій, на деокупованих територіях, де існує мінна загроза, у приміщеннях, що можуть бути заміновані або обладнані вибухонебезпечними пристроями. Крім того, зростає кількість обшуків, пов'язаних із розслідуванням злочинів, скоєних з використанням зброї, що перебуває у нелегальному обігу через умови воєнного стану. За даними Офісу Генерального прокурора, протягом 2023–2025 років кількість кримінальних проваджень, пов'язаних із незаконним обігом зброї, зросла більш ніж удвічі порівняно з довоєнним періодом [1]. Це означає, що ризик збройного опору під час обшуку значно зріс, а традиційні тактичні прийоми потребують суттєвого перегляду.

Водночас чинне кримінальне процесуальне законодавство України, зокрема Кримінальний процесуальний кодекс (далі – КПК) України 2012 року, містить лише загальні положення щодо порядку проведення обшуку (статті 234–236 КПК) і практично не регламентує питання забезпечення безпеки його учасників в умовах підвищеної небезпеки [2]. Ця прогалина потребує невідкладного наукового осмислення та нормативного заповнення.

Проблематика тактики проведення обшуку та забезпечення безпеки під час його здійснення досліджувалася багатьма вітчизняними та зарубіжними вченими. Фундаментальний внесок у розвиток криміналістичної тактики обшуку зробили такі відомі вчені, як М.В. Салтевський [3], В.Ю. Шепітько [4], В.О. Коновалова [5], К.О. Чаплинський [6]. Особливості проведення обшуку в умовах воєнного стану були предметом дослідження О.С. Смірнова [7], Огерука І.С. [8], О. Солдатенко, В. Кияниці [9]. Окремі питання забезпечення безпеки під час проведення слідчих (розшукових) дій висвітлювали О.В. Ільчинко, Ю.В. Анісімова [10] та А. Орлеан [11]. Проте більшість цих досліджень проводилися до початку повномасштабного збройного конфлікту й не враховують специфіку проведення обшуку в умовах воєнного стану, мінної загрози та масового незаконного обігу зброї.

Матеріали та методи. Метою статті є комплексний аналіз правових засад та тактичних рекомендацій щодо забезпечення безпеки учасників обшуку в умовах підвищеної небезпеки, виявлення прогалин чинного законодавства та формулювання науково обґрунтованих пропозицій з удосконалення нормативно-правового регулювання і тактичних алгоритмів проведення обшуку в сучасних умовах.

Методологічну основу дослідження складають загальнонаукові та спеціальні методи пізнання. Методи системного аналізу та синтезу використано для комплексного вивчення правової бази та тактичних аспектів забезпечення безпеки під час обшуку. Порівняльно-правовий метод застосовано при дослідженні зарубіжного досвіду США, Великої Британії та Польщі. Формально-юридичний метод використано для аналізу норм КПК України, Закону «Про Національну поліцію» та інших нормативно-правових актів. Метод узагальнення слідчої практики застосовано для формулювання тактичних рекомендацій. Емпіричну базу дослідження становлять матеріали практики проведення обшуків на деокупованих територіях, звіти Офісу Генерального прокурора, Державної служби з надзвичайних

ситуацій, а також особистий досвід автора роботи в слідчому підрозділі МВС України.

Результати. Обшук як слідча (розшукова) дія передбачений статтею 234 КПК України, відповідно до якої слідчий або прокурор має право здійснити обшук житла чи іншого володіння особи з метою виявлення та фіксації відомостей про обставини вчинення кримінального правопорушення, відшукання знаряддя кримінального правопорушення або майна, яке було здобуте у результаті його вчинення, а також встановлення місцезнаходження розшукуваних осіб [2]. Законодавець визначив загальний порядок проведення обшуку, однак питання забезпечення безпеки учасників цієї слідчої дії фактично залишилося поза межами детальної правової регламентації.

Аналізуючи правову основу забезпечення безпеки під час обшуку, слід звернути увагу на кілька ключових нормативно-правових актів. По-перше, стаття 223 КПК України встановлює загальні правила проведення слідчих (розшукових) дій і зазначає, що під час їх проведення не допускаються дії, які створюють небезпеку для життя та здоров'я осіб, що беруть у них участь. Ця норма є загальною і не деталізує конкретних заходів безпеки, що мають вживатися під час обшуку. По-друге, Закон України «Про Національну поліцію» від 02.07.2015 № 580-VIII у статтях 42–46 регламентує підстави та порядок застосування поліцейських заходів примусу, зокрема фізичної сили, спеціальних засобів та вогнепальної зброї [12]. Ці норми можуть застосовуватися під час обшуку у разі виникнення загрози життю та здоров'ю учасників.

Для цілей нашого дослідження важливо визначити поняття «умови підвищеної небезпеки» стосовно проведення обшуку. На нашу думку, під умовами підвищеної небезпеки під час обшуку слід розуміти сукупність факторів об'єктивного та суб'єктивного характеру, які суттєво підвищують ризик заподіяння шкоди життю, здоров'ю або майну учасників обшуку порівняно зі звичайними умовами проведення цієї слідчої дії.

До таких факторів, на основі аналізу криміналістичної літератури [3, с. 356; 4, с. 382; 6, с. 125] та практики правоохоронних органів, слід віднести: наявність у обшукуваної особи або в місці обшуку зброї, вибухових речовин чи інших небезпечних предметів; можливість збройного опору з боку обшукуваної особи або третіх осіб; проведення обшуку на території, де тривають бойові дії або існує мінна загроза; обшук приміщень, що зазнали руйнувань внаслідок обстрілів і можуть становити загрозу обвалу; наявність інформації про причетність обшукуваної особи до терористичної діяльності або організованої злочинності; проведення обшуку в умовах надзвичайного або воєнного стану.

В.Ю. Шепітько справедливо зазначає, що тактика проведення будь-якої слідчої дії має бути побудована на системному підході, який передбачає врахування всіх можливих ризиків та розроблення алгоритмів їх мінімізації [4, с. 382]. Розвиваючи цю думку, вважаємо за необхідне виділити три основні етапи забезпечення безпеки під час обшуку в умовах підвищеної небезпеки: підготовчий, робочий (безпосереднє проведення обшуку) та заключний.

На підготовчому етапі ключове значення має збирання та аналіз інформації про об'єкт обшуку та осіб, які можуть перебувати на місці його проведення. Як слушно зауважує К.О. Чаплинський, ретельна підготовка до обшуку є запорукою не лише його результативності, але й безпеки всіх учасників [6, с. 125–126]. На підготовчому етапі необхідно: отримати максимально повну інформацію про планування приміщення, наявність виходів, підвальних та горищних приміщень; з'ясувати дані про особу обшукуваного, зокрема про наявність у нього зброї, його схильність до агресивної поведінки, зв'язки з кримінальним середовищем; вивчити оперативну інформацію про можливу протидію обшуку; визначити склад слідчо-оперативної групи з урахуванням рівня небезпеки; забезпечити учасників обшуку засобами індивідуального захисту (бронежилети, каски, засоби зв'язку); узгодити порядок взаємодії з підрозділами, що забезпечують силовий супровід.

М.В. Салтевський наголошував на тому, що слідчий, який здійснює обшук, повинен мати чіткий план дій, у якому передбачені всі можливі ускладнення та способи їх

подолання [3, с. 348]. Це положення набуває особливої актуальності в умовах воєнного стану. Як свідчить практика проведення обшуків на деокупованих територіях, ігнорування підготовчого етапу неодноразово призводило до трагічних наслідків. Зокрема, у зв'язку із цим Міністерством економіки України було підготовлено звіт щодо виконання Операційного плану заходів з реалізації у 2024–2026 роках Національної стратегії протимінної діяльності на період до 2033 року. Цей звіт наглядно вказує на актуальність заходів держави із забезпечення безпеки розмінувань, зокрема і під час різних слідчих розшукових дій [13].

На робочому етапі забезпечення безпеки учасників обшуку потребує дотримання низки тактичних рекомендацій. Перш за все, необхідно забезпечити блокування об'єкта обшуку з метою запобігання проникненню сторонніх осіб та втечі обшукуваного. Досвід власної роботи автора цієї статті в слідчому підрозділі МВС України в 90-ті роки минулого століття та на початку 2000 років свідчить про те, що психологічний вплив на особу, яка обшукується, починається ще з моменту появи слідчо-оперативної групи, отже саме перші хвилини обшуку є найбільш небезпечними з точки зору можливого опору. Тому проникнення до приміщення має бути швидким, узгодженим та здійснюватися за підтримки озброєних працівників поліції.

В умовах підвищеної небезпеки доцільним є застосування так званого тактичного заходження, коли першими до приміщення входять не слідча група, а працівники спеціальних підрозділів поліції, таких як корпус оперативно-раптової дії (КОРД) або підрозділ тактико-оперативного реагування (ТОР), які мають відповідну підготовку та екіпіровку. Лише після забезпечення контролю над ситуацією до приміщення запрошуються слідчий, спеціалісти та поняті. Із досвіду власної роботи в слідчому підрозділі МВС України можу обґрунтовано зазначити, що залучення понятих до обшуку, який проводиться в умовах підвищеної небезпеки, може створювати певні додаткові проблеми, пов'язані із забезпеченням безпеки не тільки самої слідчої оперативної групи, але і понятих. У зв'язку з цим доцільно розглянути можливість більш широкого застосування технічних засобів фіксації (відеозапис) замість залучення понятих, що передбачено частиною 7 статті 223 КПК України [2].

Окремої уваги заслуговує проблема проведення обшуку на територіях із мінною загрозою. В умовах повномасштабної збройної агресії Російської Федерації проти України значна частина територій, зокрема сільськогосподарських угідь, зазнала мінного та вибухонебезпечного забруднення. За оцінками експертів, потенційно забрудненими залишаються понад 139 тис. км² (13,9 млн га), що становить близько чверті території держави [14, с. 6]. Це означає, що значна частина обшуків на деокупованих територіях проводиться в умовах реальної мінної загрози. У таких випадках обов'язковою є участь у проведенні обшуку спеціалістів-саперів, які мають провести попередній огляд приміщення та прилеглої території на наявність вибухонебезпечних предметів.

Забезпечення безпеки учасників кримінального провадження є невід'ємною складовою дотримання прав людини під час проведення обшуку. Під час обшуку в умовах підвищеної небезпеки слідчий зобов'язаний вжити заходів для евакуації цивільних осіб, які можуть опинитися у зоні ризику, забезпечити надання медичної допомоги у разі потреби. Стаття 236 КПК України надає слідчому або прокурору право відкрити замкнене приміщення, якщо особа, яка ним володіє, відмовляється відчинити його [2]. Однак законодавець не визначає порядок дій у випадку збройного опору обшуку. Це питання фактично регулюється лише нормами Закону «Про Національну поліцію» (ст. ст. 43–46) щодо застосування табельної зброї, фізичної сили та спеціальних засобів [12].

А. Орлеан підкреслює необхідність комплексного підходу до організації слідчих (розшукових) дій, який враховує як процесуальні, так і тактичні аспекти [11, с. 89]. Розвиваючи цю позицію, вважаємо за необхідне запропонувати класифікацію обшуків за рівнем небезпеки, що дозволить диференціювати тактичні прийоми та заходи безпеки.

Пропонуємо виділити три рівні небезпеки під час проведення обшуку. Перший рівень

(стандартний) характеризується відсутністю інформації про наявність зброї, вибухових речовин чи інших факторів підвищеної небезпеки. Другий рівень (підвищений) передбачає наявність інформації про можливу присутність зброї або інших небезпечних предметів, а також про схильність обшукуваної особи до агресивної поведінки. Третій рівень (критичний) пов'язаний із проведенням обшуку на територіях із мінною загрозою, у зоні бойових дій, а також у випадках, коли існує інформація про готовність обшукуваної особи до збройного опору.

Для кожного рівня небезпеки має бути розроблений відповідний алгоритм дій, що включає: визначення складу слідчо-оперативної групи та залучених спеціалістів; перелік засобів індивідуального захисту; порядок проникнення до приміщення; тактику огляду приміщення; порядок фіксації результатів обшуку; план дій у разі виникнення непередбачуваних ситуацій.

Аналіз зарубіжного досвіду свідчить про те, що багато країн мають спеціальні нормативні акти або детальні відомчі інструкції щодо забезпечення безпеки під час проведення обшуку. У Сполучених Штатах Америки Федеральне бюро розслідувань (ФБР) має детальні протоколи проведення обшуку з урахуванням різних рівнів загрози, які включають обов'язкову оцінку ризиків та визначення необхідного рівня силового забезпечення [15, с. 34]. У Великій Британії Поліцейський кодекс практики (PACE Code B) (параграфи 6.6, 6.10) містить положення щодо забезпечення безпеки під час обшуку, зокрема щодо застосування розумної та пропорційної сили поліцейськими у разі необхідності для входу до приміщення [16]. Кодекс кримінального процесу Республіки Польща у статтях 219–221 детально регламентує порядок проведення обшуку [17, с. 115–120], а відомчі інструкції поліції передбачають обов'язкову класифікацію обшуків за рівнем ризику та відповідні протоколи безпеки [18, с. 5].

В умовах воєнного стану набувають особливої актуальності питання міжвідомчої координації під час проведення обшуку. Зокрема, обшуки, що проводяться на деокупованих територіях, потребують взаємодії між органами досудового розслідування, Збройними Силами України, Державною службою з надзвичайних ситуацій та Службою безпеки України. Б.І. Бараненко обґрунтовано зазначає, що відсутність чіткого нормативного регулювання міжвідомчої взаємодії під час проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану є однією з ключових прогалин чинного законодавства [19, с. 361–362].

Сучасні технології пропонують широкий спектр засобів, які можуть суттєво підвищити безпеку учасників обшуку: безпілотні літальні апарати для попередньої розвідки території; роботизовані комплекси для обстеження потенційно замінованих приміщень; портативні рентгенівські сканери для виявлення прихованих предметів; засоби радіоелектронної боротьби для нейтралізації дистанційно керованих вибухових пристроїв. К.В. Аксьонов пропонує замінити роботу слідчого в небезпечних місцях можливостями квадрокоптерів [20, с. 18]. Застосування цих технологій потребує відповідного нормативного регулювання.

На заключному етапі обшуку забезпечення безпеки передбачає правильне поводження з виявленими небезпечними предметами, належну фіксацію всіх дій у протоколі обшуку та забезпечення збереження вилучених речей та документів. Як зазначає В.Ю. Шепітько, від повноти та об'єктивності фіксації перебігу і результатів обшуку (виїмки) залежить доказове значення цієї дії [21, с. 231]. Вважаємо за доцільне внести відповідні зміни до бланку протоколу обшуку, передбачивши окремий розділ для фіксації заходів безпеки.

Важливим елементом є психологічна підготовка учасників обшуку до дій в умовах підвищеної небезпеки. Стресовий стан слідчого може суттєво знизити його професійну ефективність, призвести до тактичних помилок і, як наслідок, до загрози безпеці всіх учасників. Таким чином, проведений аналіз свідчить про наявність суттєвих прогалин у правовому регулюванні та тактичному забезпеченні безпеки учасників обшуку в умовах підвищеної небезпеки. Чинне законодавство обмежується загальними деклараціями про неприпустимість створення небезпеки для учасників слідчих

дій, тоді як практика вимагає детальних алгоритмів та протоколів для різних рівнів загрози.

Висновки. На підставі проведеного комплексного аналізу можна сформулювати такі основні висновки та пропозиції.

Встановлено, що чинний КПК України не містить спеціальних норм, які б регламентували порядок забезпечення безпеки учасників обшуку в умовах підвищеної небезпеки. Стаття 223 КПК має загальний характер і потребує конкретизації. Пропонуємо доповнити статтю 234 КПК України новою частиною, яка б визначала обов'язок слідчого здійснити попередню оцінку ризиків та вжити відповідних заходів безпеки перед проведенням обшуку.

Обґрунтовано необхідність запровадження класифікації обшуків за рівнем небезпеки (стандартний, підвищений, критичний), що дозволить диференціювати склад слідчо-оперативної групи, засоби індивідуального захисту та тактичні прийоми залежно від конкретних умов проведення обшуку.

Доведено, що в умовах воєнного стану проведення обшуку на деокупованих територіях та в зонах, забруднених мінами, потребує обов'язкового залучення спеціалістів-саперів. Пропонуємо закріпити цю вимогу на рівні відомчих інструкцій МВС та Офісу Генерального прокурора.

Обґрунтовано доцільність більш широкого застосування технічних засобів фіксації (відеозапис) замість залучення понятих під час проведення обшуку в умовах підвищеної небезпеки, що передбачено частиною 7 статті 223 КПК України.

Виявлено необхідність розроблення та затвердження на рівні міжвідомчого нормативно-правового акта спеціального протоколу проведення обшуку в умовах підвищеної небезпеки, який би визначав порядок міжвідомчої взаємодії, алгоритми дій для різних рівнів загрози, вимоги до засобів індивідуального захисту та технічного забезпечення.

Аналіз зарубіжного досвіду (США, Великої Британії, Польщі) свідчить про необхідність імплементації міжнародних стандартів забезпечення безпеки під час проведення обшуку, зокрема щодо обов'язкової оцінки ризиків, наявності медичного персоналу та впровадження сучасних технічних засобів.

Запропоновано впровадити систему обов'язкової спеціальної підготовки слідчих та оперативних працівників до проведення обшуку в умовах підвищеної небезпеки, яка включала б тактичну підготовку, навички першої медичної допомоги та основи мінної безпеки.

Обґрунтовано доцільність запровадження обов'язкового проведення психологічної підготовки слідчих та оперативних працівників до дій в умовах підвищеної небезпеки, включаючи тренінги з управління стресом та розвитку навичок прийняття рішень в екстремальних ситуаціях.

Перспективними напрямами подальших досліджень є розроблення конкретних тактичних алгоритмів для проведення обшуку за різних рівнів небезпеки, дослідження ефективності сучасних технічних засобів забезпечення безпеки, а також вивчення психологічних аспектів поведінки учасників обшуку в екстремальних умовах.

Література

1. Результати роботи щодо протидії злочинам, вчиненим в умовах збройного конфлікту за 2025 рік. Офіс Генерального прокурора. 29.01.2026. URL: https://gp.gov.ua/ua/posts/rezultati-roboti-shhodo-protidiyi-zlocinam-vcinenim-v-umovax-zbroinogo-konfliktu-za-2025-rik

2. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012 № 4651-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. № 9–10. Ст. 88. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text

3. Салтевський М.В. Криміналістика (у сучасному викладі) : підручник. Київ : Кондор, 2005. 588 с.

4. Криміналістика : підручник : у 2 т. Т. 1 / В.Ю. Шепітько, В.А. Журавель, В.О. Коновалова та ін. ; за ред. В.Ю. Шепітька. Харків : Право, 2019. 456 с.

5. Юридична психологія : підручник / В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. 4-те вид., перероб. і допов. Харків : Право, 2025. 280 с.

6. Чаплинський К.О. Тактичне забезпечення проведення слідчих дій : монографія. Дніпропетровськ : ДДУВС ; Ліра ЛТД, 2010. 560 с.

7. Смірнов О.С. Обшук у кримінальному провадженні : дис. … канд. юрид. наук : 12.00.09. Кропивницький, 2023. 250 с.

8. Огерук І.С. Особливості обшуку в умовах воєнного стану. Правова політика України: історія та сучасність : матеріали III Всеукр. наук.-практ. семінару (м. Житомир, 7 жовт. 2022 р.). Житомир, 2022. С. 65–68 URL: https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/65-1.pdf

9. Soldatenko O., Kiiyanytsia V. Features of the conduct search under theconditions of the state of war. *Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs.* 2022. Special Issue No. 1(120). С. 281–286. DOI: https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-5-281-286

10. Ільченко О.В., Анісімова Ю.В. Забезпечення безпеки осіб, які беруть участь у кримінальному судочинстві: процесуальні аспекти. Аналітично-порівняльне правознавство. 2022. № 1. С. 332–335. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.59

11. Орлеан А. Процедура забезпечення безпеки учасників кримінального провадження: адаптація законодавства України до європейських стандартів. Актуальні проблеми правознавства. 2016. Вип. 3 (7). С. 87–92.

12. Про Національну поліцію : Закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 40–41. Ст. 379. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text

13. Звіт щодо виконання Операційного плану заходів з реалізації у 2024–2026 роках Національної стратегії протимінної діяльності на період до 2033 року. URL: https://me.gov.ua/download/27cb030f-4bef-472b-8367-76a9f9254c63/file.pdf

14. Звіт про результати аудиту діяльності (ефективності) на тему «Гуманітарне розмінування земель сільськогосподарського призначення в Україні». 21.02.2025. 113 с. URL: https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2025/21-2_2025/Zvit_21-2_2025.pdf

15. National Tactical Officers Association – Tactical Response and Operations Standard for Law Enforcement Agencies. 48 p. URL: https://ntoa.org/pdf/swatstandards.pdf

16. Home Office. PACE Code B (accessible). UK : GOV.UK, 2013. Updated 20 December 2023. URL: https://www.gov.uk/government/publications/pace-code-b-2013/pace-code-b-accessible

17. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego. Dz.U. 1997 nr 89 poz. 555. URL: https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19970890555

18. Wiśniewski A. Taktyka i techniki interwencji. Zadania praktyczne dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego. Legionowo : Centrum Szkolenia Policji, 2020. 34 s. (Materiały Dydaktyczne nr 204).

19. Черниченко І.В., Мацола А.А. Особливості проведення слідчих (розшукових) дій в умовах воєнного стану. Аналітично-порівняльне правознавство. 2023. URL: https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/05/64.pdf

20. Аксьонов К.В. Використання квадрокоптерів при огляді місця події як перспектива розвитку судової експертизи та криміналістики в умовах військового стану. Забезпечення публічної безпеки і порядку в умовах воєнного стану : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кропивницький, 1 лип. 2022 р.). Кропивницький : ДДУВС, 2022. С. 17–21.

21. Криміналістика : підручник / кол. авт. : В.Ю. Шепітько, В.О. Коновалова, В.А. Журавель та ін. ; за ред. проф. В.Ю. Шепітька. 4-е вид., перероб. і доп. Харків : Право, 2008. 464 с.

References

1. Ofis Heneralnoho prokurora. (2026, January 29). Rezultaty roboty shchodo protydii zlochynam, vchynenym v umovakh zbroinoho konfliktu za 2025 rik [Results of work on countering crimes committed in conditions of armed conflict for 2025]. Retrieved from: https://gp.gov.ua/ua/posts/rezultati-roboti-shhodo-protidiyi-zlocinam-vcinenim-v-umovax-zbroinogo-konfliktu-za-2025-rik [in Ukrainian]

2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy vid 13.04.2012 № 4651-VI [Criminal Procedure Code of Ukraine]. (2013). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 9–10, Art. 88. Retrieved from: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text [in Ukrainian]

3. Saltevskyi, M.V. (2005). Kryminalistyka (u suchasnomu vykladi) [Criminalistics (in modern presentation)]: pidruchnyk. Kyiv: Kondor. [in Ukrainian]

4. Shepitko, V.Yu., Zhuravel, V.A., Konovalova, V.O. ta in. (2019). Kryminalistyka [Criminalistics]: pidruchnyk u 2 t. T. 1. Za red. V.Yu. Shepitka. Kharkiv: Pravo. [in Ukrainian]

5. Shepitko, V.Yu., & Konovalova, V.O. (2025). Yurydychna psykholohiia [Legal psychology]: pidruchnyk. 4-te vyd. Kharkiv: Pravo. [in Ukrainian]

6. Chaplynskyi, K.O. (2010). Taktychne zabezpechennia provedennia slidchykh dii [Tactical support of investigative actions]: monohrafiia. Dnipropetrovsk: DDUVS; Lira LTD. [in Ukrainian]

7. Smirnov, O.S. (2023). Obshuk u kryminalnomu provadzhenni [Search in criminal proceedings]: dys. … kand. yuryd. nauk: 12.00.09. Kropyvnytskyi. [in Ukrainian]

8. Oheruk, I.S. Osoblyvosti obshuku v umovakh voiennoho stanu [Peculiarities of search under martial law]. Retrieved from https://conf.ztu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/11/65-1.pdf [in Ukrainian]

9. Soldatenko, O., & Kiiyanytsia V. (2022). Features of the conduct search under theconditions of the state of war. *Scientific Bulletin of Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs.* Special Issue No 1(120), 281–286. DOI: https://doi.org/10.31733/2078-3566-2022-5-281-286 [in Ukrainian]

10. Ilchenko, O.V., & Anisimova, Yu.V. (2022). Zabezpechennia bezpeky osib, yaki berut uchast u kryminalnomu sudochynstvi: protsesualni aspekty [Ensuring the safety of persons participating in criminal proceedings: procedural aspects]. *Analitychno-porivnialne pravoznavstvo*, 1, 332–335. DOI: https://doi.org/10.24144/2788-6018.2022.01.59 [in Ukrainian]

11. Orlean, A. (2016). Protsedura zabezpechennia bezpeky uchasnykiv kryminalnoho provadzhennia: adaptatsiia zakonodavstva Ukrainy do yevropeiskykh standartiv [The procedure for ensuring the safety of participants in criminal proceedings: adaptation of Ukrainian legislation to European standards]. *Aktualni problemy pravoznavstva*, 3(7), 87–92. [in Ukrainian]

12. Pro Natsionalnu politsiiu: Zakon Ukrainy vid 02.07.2015 № 580-VIII [On the National Police: Law of Ukraine]. (2015). *Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy*, 40–41, Art. 379. [in Ukrainian]

13. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy. (2024). Zvit shchodo vykonannia Operatsiinoho planu zakhodiv z realizatsii u 2024–2026 rokakh Natsionalnoi stratehii protyminnoii diialnosti na period do 2033 roku [Report on the implementation of the Operational Plan of the National Mine Action Strategy until 2033]. Retrieved from https://me.gov.ua/download/27cb030f-4bef-472b-8367-76a9f9254c63/file.pdf [in Ukrainian]

14. Rakhunkova palata Ukrainy. (2025, February 21). Zvit pro rezultaty audytu diialnosti (efektyvnosti) na temu «Humanitarne rozminuvannia zemel silskohospodarskoho pryznachennia v Ukraini» [Report on the results of performance audit on humanitarian demining of agricultural land in Ukraine]. Retrieved from https://rp.gov.ua/upload-files/Activity/Collegium/2025/21-2_2025/Zvit_21-2_2025.pdf [in Ukrainian]

15. National Tactical Officers Association. (n.d.). Tactical Response and Operations Standard for Law Enforcement Agencies. Retrieved from https://ntoa.org/pdf/swatstandards.pdf

16. Home Office. (2013). PACE Code B (accessible). UK: GOV.UK. Updated 20 December 2023. Retrieved from https://www.gov.uk/government/publications/pace-code-b-2013/pace-code-b-accessible

17. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego. (1997). Dz.U. 1997 nr 89 poz. 555. Retrieved from https://isap.sejm.gov.pl/isap.nsf/DocDetails.xsp?id=wdu19970890555

18. Wiśniewski, A. (2020). Taktyka i techniki interwencji. Zadania praktyczne dla słuchaczy szkolenia zawodowego podstawowego. Legionowo: Centrum Szkolenia Policji. (Materiały Dydaktyczne nr 204).

19. Chernychenko, I. V., & Matsola, A. A. (2023). Osoblyvosti provedennia slidchykh (rozshukovykh) dii v umovakh voiennoho stanu [Peculiarities of conducting investigative (search) actions under martial law]. Analitychno-porivnialne pravoznavstvo. Retrieved from https://app-journal.in.ua/wp-content/uploads/2023/05/64.pdf [in Ukrainian]

20. Aksonov, K.V. (2022). Vykorystannia kvadrokopteriv pry ohliadi mistsia podii yak perspektyva rozvytku sudovoi ekspertyzy ta kryminalistyky v umovakh viiskovoho stanu [The use of quadrocopters in crime scene inspection as a prospect for the development of forensic science under martial law]. *Zabezpechennia publichnoi bezpeky i poriadku v umovakh voiennoho stanu*: materialy Vseukr. nauk.-prakt. konf. Kropyvnytskyi: DDUVS, 17–21. [in Ukrainian]

21. Shepitko, V.Yu., Konovalova, V.O., Zhuravel, V.A. ta in. (2008). Kryminalistyka [Criminalistics]: pidruchnyk. / Za red. prof. V.Yu. Shepitka. 4-e vyd. Kharkiv: Pravo. [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 17.04.2026
Дата прийняття статті до друку після рецензування: 15.05.2026
Дата публікації (оприлюднення) статті: 29.05.2026